

VACZULA JÓZSEF

Halálos vita az üdülőfaluban

2011. március 17-én déltájban érkezett a telefonbejelentés a Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Osztályára, hogy klastrompusztai lakásában holtan találták *H. Györgyöt*.

A bejelentés után azonnal a közigazgatásilag Keszthely községhez tartozó, a Dorogtól mintegy tíz kilométernyire, a Pilis festői völgyében található településre mentünk.

Az áldozat háza előtt az utcán várt minket *Debreczeni István* rendőr alezredes, a Dorogi Rendőrkapitányság bűnügyi osztályvezetője, és azonnal tájékoztatott az elsődleges adatgyűjtésük eredményéről. Az áldozat 63 éves férfi, korábban Budapesten volt cégvezető, majd a válásai és nyugdíjba vonulása után véglegesen leköltözött a klastrompusztai nyaralóba, és visszavonultan élt. Az itt töltött évek alatt a helyi lakosok közül mindössze hárman tartottak vele viszonylag közelebbi kapcsolatot, de az utóbbi időben velük is egyre ritkábban érintkezett. Két gyermekével jó volt a kapcsolata, a nagyobbik fia talált rá. Már az előző nap is keresték telefonon, de miután másnap sem vette fel a telefont, sőt klastrompusztai ismerőse, *Sz. Gyula* sem látta napok óta, illetve a házba sem tudott bejutni, ezért a fia odautazott, hogy a dolgok végére járjon. A ház emeleti szobájába lépve meglátta a földön, vérbe fagyva fekvő édesapját.

Az első lépések a rögös úton

A nyomozás elsődleges és egyben legfontosabb feladata a helyszíni szemle lefolytatása volt. Néhány évvel ezelőtt a megyében nem volt gond egy szemle lefolytatása, mert egy emberölés helyszínére öt-hat jól képzett, egymás gondolatait is ismerő technikus ment ki, akik a munkát egymás között felosztva szisztematikusan tudtak haladni. Megyei technikai osztály hiányában most azonban az illetékes kapitányság technikusának, jelen esetben a dorogi rendőrség két technikusának szakértelmére voltunk hagyatkozva. A dorogi kollégák a legjobb tudásuk szerint jártak el, de nyilván nem várható el tőlük olyan eredmény, mint amilyenre egy összeszokott, kiemelt ügyek százainak

szemléljén és szakértések ezreinek elkészítésén szocializálódott technikuscsapat képes.

A helyszín egy hétvégi házas övezetben található. A sértett nyaralója a kb. 15 x 40 méteres telken található. A ház oldalába épített lépcsőn jutunk a ház utcafrontra néző oldalán lévő emeleti erkélyre. Az erkélyen kis fehér műanyag asztal áll, egy-egy fehér műanyag székkal. Az asztalon vizespohár, mellette ásványvizes palack, hamutartó, illetve egy kávésbögre. Mindezekből úgy tűnt, hogy az asztalnál két ember ült, és beszélgetett. Az egyik székben talán az elkövető. Mivel azonban a járőrök előtt kitervező háziorvos a székbe tette a táskáját, így már nem tudtunk szagmintát rögzíteni...

Az erkélyről nyílt a lakás kb. 3 x 5 méteres nappalija. A szoba berendezési tárgyai rendezettek voltak, mindössze a szoba közepén fekvő holttest közvetlen környezetében lévő tárgyakon lehetett látni a dulakodás nyomait. A halottszemlén a halál idejét a szemlét megelőző 24–48 órával korábban tette a rendőrorvos, a halál oka pedig vérvesztéses sokk.

A boncoláskor tizenkét, késtől származó szúrás volt látható a lapocka, a mellkas és a nyaki részeken. A halált éles, hegyes, legalább tizennégy centi hosszú eszközzel okozott sérülések okozták, heveny külső és belső elvérzést előidézve, amely a nyaki erek megnyitásából, illetve a szervsérülésekből adódott. A sérülések következtében a halál egy-két percen belül beállt. Az áldozat, H. György kézfejjén védekezéses sérülések voltak.

A testen lévő sérülések alapján vélelmezhető volt, hogy indulati bűncselekménnyel állunk szemben, amikor is az elkövető a sértettet hátulról megszúrja, majd a sértett a szúrások nyomán megfordul, megpróbálja a kést kivenni az elkövető kezéből, de nem sikerült. Az elkövető a szúrásokat nagyon gyorsan, szinte varrógépszerűen végzi, ily módon a szúrások H. György háta felől a sértett megfordulásával párhuzamosan fokozatosan áttérnek a mellkas, majd a nyak irányába.

Ezt támasztotta alá, hogy a lapockánál egy tenyérnyi részen négy szúrásnyom is látható. A korábbi években több olyan sértett is volt, akit késsel szúrtak meg, de túlélték a támadást. A kihallgatásukból megállapítható, hogy a sérültek szúráskor egy ütést éreznek a megszúrt testfelületen. A tudatuk nem fogja fel, hogy megszúrták őket, de az „ütés” miatt kialakul bennük egy védekező reflex, és a további támadás megakadályozása érdekében a sértett felé fordulnak. Jelen esetben is azt feltételeztük, hogy az első szúrás után a sértett próbált a támadó irányába fordulni. Az a tény azonban, hogy az elkövető az első négy szúrást ilyen kis helyre tudta irányozni, azt sugallta, hogy itt egy villámgyors támadás történt. Egy ilyen gyors lefutású cselekmény heves in-

dulati motivációt feltételezett, ezért a nyomozás kezdeti szakaszában különös figyelmet fordítottunk egy olyan személy felkutatására, akiből a sértettel ilyen heves indulatokat válthatott ki.

A szemle folyamán arra törekedtünk, hogy a releváns tárgyakat, ha azok szállíthatók, eredetben lefoglaljuk és a nyomszakértő végezze el a nyomrögzítést. Számtalan nyomrögzítési mód van, amely a helyszínen nem hajtható végre, a begyűjtött nyomok kiértékeléséhez pedig nyugodt körülményekre van szükség.

A lakásban rengeteg számítástechnikai eszközt találtunk, ezeket a későbbi számítástechnikai szakértői vizsgálatok céljából lefoglaltuk. Az már az elsődleges adatgyűjtéskor felvetődött, hogy H. György nemcsak szeretete a számítógépeket, de értett is hozzájuk. Ismerősei gépeit is rendszeresen szervizelte. Feltételeztük tehát, hogy lennie kell egy olyan fájlnak, amely hozzásegíthet bennünket az elkövető felkutatásához.

A szemle közben nem találtunk kutatásra utaló nyomot, vagyis gyengült a nyereségvágyból elkövetett emberölés verziója. A szemle során azonban nem találtuk H. György laptopját, személyes iratait, illetve a lakáskulcsait, az elkövető ugyanis távozásakor bezárta a házat. Vajon miért viszi el az elkövető az áldozat laptopját? Talán az értéke miatt? Talán valamilyen adat volt a laptopban, és ezért kellett elvinni?

H. György a szomszédos telken, egy féltető alatt tárolta az autóját. Sz. Gyulától tudjuk, hogy amikor H. Györgyöt kereste, akkor a gépkocsibejáró előtt talált egy villanyfűrőt, amely hosszabbítóval kapott áramot a sértett házából, és egy alumíniumlétrát. Ezeket ő visszavitte a házba. Az Sz. Gyula által elmondottak azt mutatták, hogy H. György a féltető ereszcsonnáját szerelte, majd a munkát az elkövető jöttekor félbehagyta, aztán már nem tudott visszamenni, hogy a szerszámokat elpakolja, illetve a hosszabbítót áramtalanítsa. A szemlét ezért a gépkocsitárolóra is kiterjesztettük, de nem sikerült érdemi nyomot rögzítenünk.

A nyomozás kezdetén úgy tűnt, minden körülmény a sikertelenségünket alapozza meg

A szemlével párhuzamosan megkezdődött a helyszíni adatgyűjtés, illetve a sértett ismerőseinek kihallgatása. A cél kettős volt: szerettünk volna találni valakit, aki láthatta a bűncselekményt, de legalább azt a járművet, amellyel az elkövető érkezett. Másrészt szerettünk volna többet tudni H. Györgyről.

Feltérképezni a rokonokat, barátokat, ismerősöket és a hozzájuk fűződő viszonyát, valamint a férfi egyéniségét, gondolatait. Ezt nehezítette, hogy a lakhelyén senkivel sem volt napi kapcsolatban, a hozzátartozóival sem osztotta meg a vele történeteket. Zárkózott személyiség volt, viszonylagos magányban élt, jól megtervezett napirenddel, kevés ismerőssel. A helybeliek közül érdemi kapcsolata mindössze Sz. Gyulával, *K. Ferenc*cel és annak élettársával volt. Ezek is felszínesek voltak, H. György nem beszélt az érzéseiről, a gondjairól. Ily módon tehát az ismerősök sem tudtak támpontot adni az elkövetőre vagy legalább a motivációra. Azt azonban el tudták mondani, hogy H. Györgynek tuskés stílusa volt, és bárkit bármikor meg tudott bántani.

Részletesen kihallgattuk a hozzátartozókat, felállítottuk az elhunyt családfáját. Még azt a hátrányos helyzetű, cigány származású fiút is felkutattuk, akit H. György korábban éveken keresztül patronált, hogy megadja neki az esélyt a felemelkedésre. Egyre jobban körülhatárolt lett az áldozat egyénisége, ismertek a barátok és a családtagok, de sehol egy olyan adat, amely közvetlenül összefüggésbe hozható lenne az emberöléssel.

De valakinek csak kellett látnia az elkövetőt! Ebből kiindulva elkezdtek egyesével végigjárni a település ingatlanjait. Noha Klastrompuszta üdülőövezet, vagyis az ingatlantulajdonosok nagy része nem életvitelszerűen él itt, ettől függetlenül nekik is lehetnek érdemi információik, annál is inkább, mivel a bűntény a március 15-ét magába foglaló négynapos ünnep utáni napon történt. Ráadásul a településrész utcái vonalszerűen kapcsolódnak egymáshoz, az elhelyezkedésüket leginkább egy P betűhöz tudnám hasonlítani: aki bejön, annak kihajtáskor körbe kell mennie az egész falun.

A Takarnet-adatbázisból lekértük az ingatlantulajdonosok adatait, majd egyesével felkerestük és kihallgattuk őket. A kihallgatásokon azonban egyetlen embert sem találtunk, akinek közvetlen információja lett volna a bűncselekményről...

Eközben folyamatosan zajlott a szemlén lefoglalt tárgyak daktiloszkópiái vizsgálata is. Az elkészült szakvélemény sem hozott áttörést, a vizsgált ujjnyomtörödékek közül ugyanis egyik sem volt az elkövetőé.

Még mindig nem volt világos előttünk az elkövetés motivációja. A tanúkihallgatások és az egyéb adatok kizárták, hogy a sértettet érzelmi szálak fűzték volna valakihez.

A számítástechnikai eszköz eltulajdonítása miatt felvetődött annak a lehetősége, hogy az elkövető esetleg beüzemeli a laptopot, és kapcsolódik az internetre, ez pedig segítheti, hogy megtaláljuk. A készülék gyártmányának, típusának megállapítása után elsőként megkerestük gyártót a kérdéses laptop

MAC-címének megállapítása céljából. Minden eszköznek saját MAC-címe van. A címet tízenkét hexadecimális karakter formájában szokták megadni, ebből az első hat hexadecimális számjegy a gyártót vagy az eladót azonosítja, a második hat számjegyet a gyártó vagy a forgalmazó adja a készüléknek.

Megkerestük a hazai internetszolgáltatókat annak megállapítása céljából, hogy az adott szolgáltatónál feljelentkezett-e a keresett készülék, és ha igen, milyen IP-címről. Pozitív eredmény esetén a szolgáltató be tudja határolni az IP-cím-tartományból azt az előfizetőt, aki az adott helyen és időben a releváns MAC-című készülékkel barangolt az interneten.

Ezt a viszonylag egyszerűnek tűnő kutatási módot nehezítette, hogy léteznek olyan szoftveres alkalmazások, amelyek lehetővé teszik mind a MAC-cím, mind az IP-cím dinamikussá alakítását. Router alkalmazása esetén például csak a routert lehet észlelni, a hozzá csatlakozó készülék MAC-címe rejtve marad. További nehézség, hogy a hazai internetszolgáltatók jelentős részénél nincs mód és lehetőség a MAC-címek észlelésére, ezt csak a nagyobb szolgáltatók tudják elvégezni. Sajnos az általunk keresett MAC-címet sem észlelték a szolgáltatók.

Az első reménységár...

Emberölések nyomozásakor alapvető dolog, hogy minden lehetséges adatot össze kell gyűjteni. Lehet, hogy a számtalan adatból sok semmire sem lesz jó, de mi van akkor, ha egy az elején lényegtelen dolog a nyomozás előrehaladtával új értelmet kap, de már nincs meg... E tapasztalat alapján beszereztük a híváslistákat és a térfelügyelő kamerák felvételeit. A híváslistát az utóbbi időben már csak egy évre visszamenőleg lehet beszerezni, ezért rendkívül fontos, hogy a helyszínt lefedő adótoronyok forgalmát minél hamarabb beszerezzük az összes szóba jöhető telefonszámra, illetve az elkövetés időszakára. A térfelügyelő kameráknál ez az idő rendszerint jóval rövidebb, ezért itt még fontosabb a gyorsaság.

Mivel a Klastrompusztáról kivezető egyetlen út Kesztölcire vezet, ezért beszereztük Kesztölc egyetlen olyan biztonsági kamerájának a felvételeit, amelyek az utcafrontot is rögzítik. Ez után lefoglaltuk a környező településeken lévő biztonsági kamerák felvételeit, amelyeken esetleg látható az elkövető haladása vagy például tankolás közben. A kesztölci felvételt a helyi kmb-s kolléga nézte végig, ő pedig az elkövetés lehetséges időszakát tekintve kiválasztott egy sötét Audi 100-as személyautót, amelyet nem ismert, így akár az

elkövető is lehetett. A digitális felvétel vonatkozásában, a felvétel minőségének feljavítása érdekében, felkértük szakértőnek az NBSZ fotó-videószakértőjét, hogy láthatóvá tehesse az autó rendszámát, az autóban ülő személyeket, illetve az autó egyéb egyedi azonosítóit is. A szakértő a felvétel tisztításával az autó több egyedi sajátosságát is meg tudta állapítani, de sem a rendszám, sem a sofőr nem lett látható.

A szemlén lefoglalt számítástechnikai eszközök tartalmának megismerése érdekében szakértőt rendeltünk ki. Az ő soron kívül elkészített szakvéleménye és a szemlén lefoglalt iratok értékelése folyamán új információk derültek ki. H. György jó anyagi körülmények között élt, magas nyugdíja volt, amelyből nemcsak a saját életvitelét fedezte, hanem segítette a kisebbik fia tanulását is. Ehhez képest meglepetés, hogy a szemlén megtaláltuk a pecsétgyűrűje zálogcéduláját. Az adatok értékelésekor az is kiderült, hogy H. György két embernek is adott kölcsön jelentősebb összegű készpénzt. Az egyik esetben, 2005. március 8-án *T. Imrének*, a hitel nem fizetése miatt azonban jelenleg végrehajtási eljárás zajlik.

A másik esetben a hitelt *Á. László* vette fel a családtagjaival, a fedezet a család tulajdonában lévő két lakóház és egy nyaraló volt. A szálak ennél a hitelnél kezdtek összeérni. Három évre visszamenőleg beszereztük H. György bankszámla-kivonatait, ezekből jól látszott, hogy a korábbi havi rendszerességgű nagy összegű átutalásokkal ellentétben az elmúlt egy évben alig érkezett átutalás *Á. Lászlótól*. A számítástechnikai szakértő véleményéből kiderül, hogy korábban több e-mailt is váltottak, ezekben *Á. László* azt magyarázza, hogy a betegsége vagy éppen a hatóságok eljárásának lassúsága miatt nem tud hozzájutni a pénzéhez, és ezért nem fizetett. H. Györgynek egy idő után elfogyhatott a türelme – a zálogcédula láttán valószínűleg a pénze is –, és 2011. március 8-án levélben közölte az adósokkal, hogy 1 726 000 forint + évi tíz százalék kamatelmoradás halmozódott fel, és nemfizetés esetén végrehajtási eljárást kezdeményez a hitel garanciáinak megszerzése érdekében.

Ha belegondolunk, akkor ez elég motiváció lehet az emberöléshez – de mindenképpen olyan verzió, amelyet ellenőrizni kell!

A nyomozás a célegyenesbe fordult...

Elsőként kezdődött a szokásos priorálás, a személyi igazolványtól a bűntettek nyilvántartásáig. A járműnyilvántartás adatai szerint *Á. Lászlónak* van egy Audi 100-as gépkocsija. Kezdetnek jó! A Robotzsaru adatai szerint főleg

gazdasági bűncselekménnyel kapcsolatos ügyben hallgatták ki gyanúsítottként, és az adatai között szerepelt a telefonszáma is.

Ellenőriztük H. György híváslistáját, és kiderült, hogy 2010. október 1. és 2011. március 11. között kilencvenöt hívás volt közte és Á. László között, de ez után már egy sem. Megnéztük az ebben az időszakban közöttük zajló internetes levelezések forgalmát, e szerint 2011. február 10-én volt köztük az utolsó kapcsolat. Vajon öt nap telefonos szünet mellett lehetett Á. László az elkövető? Őcsényi lakosként megtett volna csaknem 200 kilométert anélkül, hogy előzetesen telefonon egyeztetnék volna a találkozót? Egyáltalán: akarta-e Á. László, hogy H. György tudjon az érkezéséről?

Á. László híváslistája szerint a telefonja feljelentkezett a Klastrompuszta közelében lévő adótoronyra a bűncselekmény elkövetésének idején. Ez már nem lehet véletlen...

Megkerestük az Állami Autópálya-kezelő Zrt.-t, kiderítendő, hogy Á. László Audijának a bűncselekmény napján volt-e érvényes autópálya-matricája. A válasz szerint igen. Sőt, sikerült lefoglalnunk annak a Szekszárdi közeli benzinkútnak a biztonságikamera-felvételét, amelyen látható, hogy Á. László az Audit megtankolja a benzinkúton, majd megvásárolja az autópálya-matricát.

Több olyan adat is a kezünkben volt, ami azt bizonyította, hogy Á. László lehet az elkövető.

Az elfogásra történő felkészülés

Az elfogás a megszervezése azonban nem volt egyszerű. Az elfogást mindig úgy kell megszervezni, hogy az elkövetőnek ne legyen lehetősége ellenállásra, menekülésre, illetve a bizonyítékok megsemmisítésére. Mivel nem ismerjük Á. László személyiségét, így csak abból indultunk ki, hogy egy erőszakos bűncselekmény 190 centi magas és 180 kilós elkövetőjét kell elfogni. Hol és hogyan fogjuk el? Ha a lakásában fogjuk el, számíthatunk-e ellenállásra? Az elfogás után hallgassuk ki, megpróbáljuk rávenni egy beismerő vallomásra, vagy inkább próbálkozzunk a poligráfos vizsgálattal?

Ilyen és hasonló kérdések fogalmazódtak meg bennünk a tervezéskor.

A terv az volt, hogy ha 2011. április 6-án otthonról elindul a gépkocsijával – a napirendje a híváslistából ismert volt –, akkor egy a forgalmi okokból történő megállást kihasználva az autójában fogjuk el. Nos, aznap más napi-

rendje volt... A kínzó várakozással teli órák után végül a korábbi előadójával telefonon beidézttük Szekszárdra.

Az elfogás pillanatára már felállt a szemlebizottság, két hatósági tanúval. Amint Á. László kiszállt az autójából, hogy a rendőrség épületébe menjen, a történetek videokamera rögzítette. A felvételen az is szerepel, hogy az elfogás pillanata utáni ruházatátvizsgáláskor már ott van a két hatósági tanú, ők a jelenlétükkel igazolták, hogy az autóba nem tettünk be, illetve onnan nem vettünk ki semmit. A gépkocsi szemléjét az elfogás helyszínén a parkolóban kezdtük meg, de a külső leírás után a rendőrség garázsában folytattuk. A szemlén részt vett a BSZKI alkalmazottja is, a szemle elsődleges célja ugyanis az autóban az áldozattól származó DNS-minta rögzítése volt. Sajnos a lefoglalt mintákban ilyen DNS-t nem talált a későbbi hemogenetikus szakértői vizsgálat.

Szükségesnek tartottuk, hogy Á. Lászlót poligráfos vizsgálat alá vonjuk. A gond az, hogy csak a gyanúsítottként kihallgatott személy poligráfos vizsgálatának eredménye lehet bizonyíték. *Krispán István* pedig azt kérte tőlünk, hogy az alany minél kevesebb adatot tudjon meg tőlünk, mert a vizsgálat alatt arra is be tud jelezni, amit tőlünk hall, és a vizsgálat megtévesztő lesz. Az még rendben lett volna, hogy semmit nem mondunk neki – de mi fog szerepelni a gyanúsításban? A megoldást abban láttuk, hogy – élve a Btk. legegyszerűbb tényállása adta lehetőséggel – a gyanúsításban mindössze annyit közöltünk vele, megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy megölte H. Györgyöt. Az egyéb lényegi tényezőket (hely, idő, módszer stb.) nem szerepeltettük a tényállásban.

Az elkövető kihallgatása, amikor szép lassan feltárultak a hiányzó mozaikok is...

Á. László a kihallgatásakor a gyanúsításban foglaltakat megértette, de tagadta a cselekmény elkövetését, sőt vallomást sem tett. Ez után javasoltuk neki a poligráfos vizsgálatot: beleegyezett. *Krispán István* szaktudásában ezúttal se csalódtunk: nagyjából két óra múlva szólt, hogy Á. László szeretne mondani valamit...

Elmesélte, hogy 2004-ben ismerte meg H. Györgyöt, és tizenhárommillió forint hitelt vett fel tőle. Rajta kívül másoktól is vett fel nagyobb összegű hitelt, ezekre már azért volt szükség, hogy a korábbi hiteleket visszafizethesse. A munkahelyén nehézségei voltak, állandó pénzzavarba került, többeknek is

tartozott, amikor H. György a 2011. március 8-án kelt levélben közölte az adóstársakkal, hogy 1 726 000 forint + évi tíz százalék kamatelmaradás halmozódott fel, és nemfizetés esetén végrehajtási eljárást kezdeményez.

E felszólító levél hatására előzetes bejelentés nélkül érkezett meg H. György klastrompusztai házához 2011. március 16-án. Beismerő vallomásaiban Á. László elmondta, hogy azért nem jelentkezett be, mert ha nem találta volna otthon H.-t, akkor a munkája miatt ment volna Budapestre. Érkezésekor H. György a telke melletti féltetőn szerelte a csatornát. Közölte, hogy a tartozásáról szeretne vele beszélni, mire a házigazda beinvitálta, és leültek a ház teraszán a műanyag asztal mellé. Ekkor a gyanúsított elmondása szerint egyeztettek, hogy pontosan mekkora az elmaradás, majd közölte, hogy hitelt szeretne felvenni, amelyből ki tudná fizetni a tizenhárommillió forintos tőke-tartozást és az időközben felgyülemlett kamatokat. H. Györgytől azt kérte, hogy a banki hitel felvétele érdekében a korábbi hitel miatt jelzáloggal terhelt ingatlanjainak az új hitelhez szükséges jelzálogjogának a bejegyzésében segítsen. H. György a közreműködéséről biztosította, majd a beszélgetés békés menete drámai fordulatot vett. Közölte Á. Lászlóval, hogy ettől függetlenül ő továbbra is követeli, hogy egy héten belül megkapja az elmaradt törlesztőrészszerkezeteket, különben él a jelzálogjogával.

A beszélgetés hangneme teljesen megváltozott, H. György kajánul megjegyezte, hogy „látja, látja, tudtam, hogy előbb-utóbb minden az enyém lesz!”, jön majd a végrehajtó, és teszi a dolgát, lefoglal, elveszi, ami az ő járandósága fejében jár. Ez után elkezdett egyre személyesebb megjegyzéseket tenni, ettől Á. egyre idegesebb lett, és mielőbb menni akart, mert látta, hogy úgysem jutnak dűlőre. Miközben H. György folyamatosan mondta a magáét, a gúnyos megjegyzéseit, Á. László megkérte, hadd használja a mosdót. A házigazda a ház belsejébe invitálva mondta, hogy jöjjön csak, kövérkém, jöjjön csak. Miközben H. György folyamatosan mondta a magáét, beléptek az erkélyről nyíló helyiségbe, a házigazda mutogatott a kezével, illetve mondta, hogy menjen csak, menjen csak, és mondta, vigyázzon, hogy össze ne baromljon vagy piszkítson valamit. A mosdóig sem jutottak, amikor a bal kéz felől lévő asztalon Á. László meglátott egy kést, elszakadt nála a cérna, és megszurta H. Györgyöt.

Á. László beismerő vallomásaiban azt állította, hogy ő csak egy késszurásra emlékszik, de nem zárta ki, hogy többször szúrta. Neki ez az időszak kiesett, elmondása szerint önkívületi állapotba került. Mindössze az maradt meg a történetből, hogy miután a sértettet megszurta, az felé fordult, kezé-

vel hadonászott, evickélt, majd nekiesve valaminek a földre került, ő meg csak nézte, hogy mit tett.

Á. László elmondta, hogy az elkövetés után szétnézett a lakásban, de mivel nem látott senkit, magához vette a használt kést, H. György laptopját, majd az ingatlant bezárta, és magával vitte a kulcsot is. Ez után szinte ösztönösen elindult hazafelé. Útközben eldobta a kulcsokat, illetve egy másik helyen kidobta az autóból a kést is. A helyszíni kihallgatásán megmutatta azt a helyet, ahol a kulcsokat kidobta. Az itt végzett kutatáskor találtunk egy ELGA felirattal ellátott kulcsot, amely az áldozat házának postaládáját nyitja. Á. László azt a helyet nem tudta megmutatni, ahol a kést kidobta, csak a hely jellemzőit tudta megadni. Az így vélelmezett helyeken átnéztük az út menti árkokat, de kést nem találtunk.

Azt is vizsgáltuk, hogy valóban történtek-e előkészületek a H. György által nyújtott hitel kiváltására. Az egyik pénzügyi szakszárdi irodájában dolgozó ügyintéző a tanúvallomásaiban elmondta, hogy 2010. szeptember 1. előtt felkereste őt Á. László, hogy egy tizenhárommillió forintos kedvezőtlen magánhitelt kedvezőbb hitellel tudjon kiváltani. A tárgyalások alatt addig jutottak, hogy a hiteliroda munkatársa beszerezte a legjobb ajánlatot, elmondta, mi szükséges az új hitelhez, de később Á. László azt mondta, hogy jelenleg nem esedékes a hitelfelvétel.

2011. márciusában azonban Á. László már csak az emberölés elkövetése után tárgyalt a pénzügyi képviselőjével. Mindezek alapján megállapítható, hogy Á. László 2010. őszén valóban gondolkodhatott hitelfelvételén, a feltételeit is megismerhette, de 2011. március 16-án úgy ment el H. Györgyhez, hogy ebben az időszakban nem folytatott előzetes megbeszélést a pénzügyi dolgozóival. Ez természetesen nem zárja ki, hogy Á. László a korábbi megbeszélések ismeretei birtokában előzetes tárgyalást akart folytatni H. Györggyel.

Az elfogásával egy időben megkezdődtek az Á. László lakhelyén, a szomszédban lakó édesanyja ingatlanán, valamint a Budapesten élő testvére lakásában a házkutatások, valamint a családtagok kihallgatása. A családtagok kihallgatása nyomán megállapítható, hogy nem tudtak a bűncselekmény elkövetéséről, még a család valós anyagi helyzetét sem ismerték, ettől függetlenül számtalan érdekes hírrel szolgáltak.

Á. László fia elmondta, hogy kapott egy laptopot az édesapjától értékesítés céljából, sőt megnevezte azt is, aki megvette. A kérdéses laptopot lefoglaltuk, azonos volt a H. Györgytől ellopott lappal.

Á. László testvére, Á. Tünde a tanúvallomásaiban elmondta, hogy 2011. március 16-án azt az üzenetet kapta a testvérétől, hogy a H.-féle ügyet rendezte, a bankos ügyet majd megbeszéljük. Az üzenet alapján arra gondolt, hogy a testvére megkapta a munkáltatótól az elmaradt pénzét, ebből kifizette a hátralékot, a hitelkiváltásra pedig később térnek rá. Szerencsére ez az üzenet a kihallgatása idején is megvolt a telefonban, így ez is a bizonyítékok közé került.

A nyomozás adatainak értékelése

A nyomozás folyamán mindig jelentős lépés, ha sikerül elérni a gyanúsított-nál a bizonyítékok királynőjének tartott beismerő vallomást. Egy kellően szakszerűen felvett vallomás egyrészt a tettestudomás révén bizonyítja, hogy valóban az elkövetővel van dolgunk, és nem olyasvalakivel, aki valamely okból más helyett elismeri a bűncselekmény elkövetését. Másrésztől a nyomozás idején beszerzett számtalan adat, bizonyíték sokszor csak a gyanúsított által elmondottak alapján áll össze tényleges egészszé.

Egy őszintének tűnő beismerő vallomás azonban önmagában nem jelentheti az ügy sikeres befejezését. Gondoljunk csak bele, hogy hány és hány olyan beismerő vallomással találkoztunk, amely csak látszólag volt teljes mértékben feltáró jellegű, mert lényeges tényeket az elkövető a saját érdekében megszipitott. Sőt nyugodtan kimondhatjuk: az esetek többségében ilyen beismerésekkel találkozunk, ezért elengedhetetlen a vallomás egészének ellenőrzése.

Ebben az ügyben a gyanúsított beismerő vallomást tett, részletesen ecsegette, milyen előzmények után jutott el arra az elhatározásra, hogy felkeresi a sértettet, és mi vezetett a szörnyű tettehez. A kiváltó okot H. György provokáló magatartásában látta, ez után, mint mondta, nála filmszakadás volt.

Ennek ellenőrzését és a valódi motiváció feltárását kiemelten fontosnak tartottuk, ugyanis az elkövető magatartása a szándéka függvényében lehetett előre kitervelt, nyereségvágyból elkövetett emberölés, lehetett alapeseti emberölés, de megvalósulhatott akár a hirtelen felindulásból elkövetett emberölés is. Mindhárom tényállás kimenetele lényegében ugyanaz, a sértett halála, de a jogalkotó a magatartás megítélését a szándék függvényében széles spektrumon határozta meg. Amíg hirtelen felindulás esetén a büntetés lehet kettőtől nyolc évig terjedő, minősített esetenél pedig akár életfogytig tartó szabadságvesztés is.

A valós szándék megállapítása érdekében a beismerő vallomást a nyomozás adatainak prizmáján keresztül néztük. Elsőként a sértett hozzátartozóinak a vallomását vettük szemügyre. H. György fiai azt mondták, nem tudják elképzelni, hogy az édesapjuk bárkit is behívott volna csak úgy a házába, hiszen még a barátait sem hívta be, nemhogy egy számára idegen embert. Azt meg végképp nem tudták róla elképzelni, hogy a teraszon leülteti, sőt meg is kínálja. Az viszont már valószínűbb dolog volt számukra, hogy az édesapjuk megsért valakit, ezt korábban már többször is megtette, ez összevágott tuskés egyéniségével. Azt sem tudták elképzelni, hogy az édesapjuk az asztalon tartson egy kést, ő ugyanis nem szeretett pakolni, ezért mindig mindent a helyén tartott, a kést például vagy a fiókban vagy a mosogatóban. Az elkövető nagyon éles kést használt, de a fiúk – bár nem ismerték az édesapjuk összes kését – nem tartották valószínűnek, hogy éles kést tartott volna otthon.

A helyszíni szemle adatai azonban nem cáfolják meg az Á. László által elmondottakat. Sem a kertben, sem a házban – kivéve az emeleti szobát – nem találtunk dulakodásra utaló nyomokat, így nagy valószínűséggel megállapítható, hogy a sértett tényleg maga invitálta a lakásába a későbbi gyilkosát. Az áldozat megtalálási helyén voltak dulakodásra utaló nyomok, de azok elhelyezkedése és mértéke szintén a gyanúsított által elmondottakat erősíti. Szintén az ő verzióját erősítette, hogy a ház teraszán lévő asztalon valóban voltak poharak.

Á. László a gyanúsítottként történő kihallgatásakor, illetve a másnapi helyszíni kihallgatásán beismerő vallomást tett, sőt láthatóan megbánta a történeteket, és mindenben együttműködött, hogy a munkánkat segítse. De azt is tudtuk, hogy a sértettet és más hitelezőjét is képes volt hosszú időn keresztül megnyugtatni, hogy visszakapják a pénzüket, és ennek érdekében hazugságok sorát vetette be. Mi vajon melyik oldalát látjuk? Túrelmetlenül vártuk a pszichológus és az elmeorvos véleményét.

A pszichológiai szakvélemény szerint Á. László hosszabb ideje őrlődött az anyagi gondjai miatt, kereste a megoldás lehetőségét, és ennek reményében ment el a sértetthez. A beszélgetés közben a megoldás lehetőségét valószínűként élte meg, ez jelentős megkönnyebbüléssel járhatott számára. H. György ezután következő éles stílusváltása, a provokatív, fenyegető, fölényes, megalázó magatartás a gyanúsítottat felkészületlenül, sokként érte, a megoldás szertefoszlott, ami kóros mértékű indulatokat generált. Az ölési cselekmény lefutása, a szúrások is villámgyors, megállíthatatlan automatizmusként mentek végbe, ezt követi a menekülés, de ekkor a rádőbbenés után már racionális elemek is fellelhetők voltak a magatartásában.

A szakvélemény szerint az intelligenciája meghaladja az átlagot, a személyiségét befelé fordulás, érzékeny sértődési beállítottság jellemzi. Az általa előadottak életszerűek, kétségtelenül átéltek. A cselekvés közben tapasztalt beszűkültség az énidegen cselekmény következménye. A cselekvésre összességében emlékszik, de a részletek vonatkozásában az elfojtás érvényesül, amely az ebben a lelkiállapotban való történés folyamánya, nem tudatos elhallgatás vagy védekezési taktika.

Az elmeorvos szakértő véleménye szerint Á. László a vizsgálat idején és a cselekmény elkövetésekor nem szenvedett olyan elmeműködési zavarban, amely képtelenné tette volna a cselekményének a társadalomra való veszélyessége következményeinek felismerésére, illetve arra, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjen. A szakvélemény szerint a sértett arrogáns gúnyolódása, a külsejére tett gúnyos megjegyzései, a családja becsmérlése robbanásszerű érzelmi reakciót váltott ki tudatbeszűküléssel, amelyben mentális fék nélkül követte el a tettét. A tudatbeszűkült állapot következménye, hogy magára az ölére – amelyet elismer – nem tud pontosan visszaemlékezni, mindössze az első szúrásra emlékszik. Az elvégzett vizsgálatok alapján felmerül a rövidzárlati cselekmény lehetősége (a tett énidegen, erős büntudattal kísért), az előre megfontoltság azonban nem valószínűsíthető.

A pszichológus és az elmeorvos szakértő véleménye tehát szintén a gyanúsított verzióját erősítette, illetve beleillett a halottszemle adatai által vélelmezett heves indulati elkövetés verziójába is. A nyomozás idején azonban több megválaszolatlan kérdés maradt. Vajon elindul úgy valaki kétszáz kilométernyire egyzetetni, hogy előzetesen nem jelzi a másik félnek? Magyarázható-e ez az elkövető lelkiállapotával, amelyre kétségtelenül hatott az anyagi ellehetetlenülés réme? A sértett fiainak van-e igazuk, hogy az édesapjuk sohasem hagyott elől kést az asztalon, illetve nem is volt éles kése, vagy a sértett mondott-e igazat az elkövetés eszközét illetően? Sajnos e kérdések megválaszolására utólag nincs lehetőség, továbbra is nyitva maradtak.

A cselekmény büntetőjogi értékelése

A nyomozás adatai alapján szinte teljes bizonyossággal kizárható az előre kiterveltség. Az elkövető szándékát illetően reális verzióknak tűnt a hirtelen felindulásból történő elkövetés, a bizonyítékok mérlegelésekor azonban arra a következtetésre jutottunk, hogy nem kellő mértékben alátámasztott ez a prioritizált esetet. Megítélésünk szerint Á. László cselekménye a Btk. 166. §

HÍRES BŰNÜGYEK, TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

(1) bekezdésbe ütköző és a szerint minősülő emberölés büntette. A nyomozás adatai alapján bizonyos, hogy a későbbi áldozat magatartása is közrejátszott az elkövető ölési szándékának kialakulásában, ezt a bíróság az ítélet meghozatalakor akár enyhítő körülményként is értékelheti. Á. László azon magatartása, miszerint a sértett laptopját a gyilkosság után elhozta, alkalmas egyrendbeli, a Btk. 322. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a szerint minősülő kifosztás büntette megalapozott gyanújának a megállapítására.

Az ügy iratait a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészségnek küldtük meg vádemelési javaslattal.